

Jak hodnotit kulturu?

V Litoměřicích hledají nový způsob posuzování kvality kulturních organizací.

► „Dnes se často stává, že kulturní organizace mají velmi dobře nastavené finanční a administrativní procesy, aby vyhověly všem zákonům a regulím, avšak přes celou tu administrativní zátěž zapominají, co je jejich původní záměr a poslání, a nemají čas na strategické plánování a stanovování cílů,“ říká Tereza Raabová, expertka na oblast kultury a místních tradic v rámci Národní sítě Zdravých měst ČR.

Pomoci tuto nepříznivou situaci změnit a nabídnout městům nástroj na hodnocení kulturních organizací i podle jiných než čistě ekonomických kritérií by měl pilotní projekt, který se rozběhl letos na začátku léta v Litoměřicích. Jeho výsledkem bude metodika evaluace kulturních organizací ve městě.

ZAPOJIT VŠECHNY STRANY

Město Litoměřice vydává na kulturu každoročně zhruba 25 mil. Kč prostřednictvím příspěvkových organizací a dalších 2,5 mil. Kč formou grantů na jednotlivé kulturní projekty. To představuje více než 8 % běžných výdajů v rozpočtu města.

ZDRAVÁ MĚSTA, OBCE, REGIONY
ČESKÉ REPUBLIKY

Dosavadní hodnocení účelnosti investovaných peněz se opírá zejména o pravidelné roční zprávy o činnosti příspěvkových organizací a závěrečná shrnutí podpořených projektů. Úroveň akcí posuzuje pracovní skupina složená ze zástupců různých kulturních institucí a spolků, která hodnotí jak údaje

Ilustrační foto: MěÚ Litoměřice

Správně nastavené hodnocení kulturních organizací a akcí pomůže s jejich správnou profilací do budoucnosti

o celkové návštěvnosti, tak i zpětnou vazbu od návštěvníků akcí, fotodokumentaci apod.

Tereza Raabová by do evaluace ráda zapojila i hodnocené organizace: „Pokud je evaluace vedena od začátku ve spolupráci s hodnocenou organizací a zaměřuje se především na využití potenciálu, mělo by dojít k nastartování motivace jejich pracovníků k dalšímu zlepšování se,“ říká.

„Evaluace kulturních organizací by měla poskytnout zpětnou vazbu především samotným organizacím, ale také jejich stakeholderům, jako je zřizovatel organizace, její

podporovatelé, partneři a nakonec i samotné publikum,“ vysvětluje Tereza Raabová a pokračuje: „Evaluace kulturních organizací u nás není zatím příliš rozvinutá a řada aktérů si ji může představovat jako jednostranný audit nebo kontrolu. Já se však na evaluaci dívám jako na konstruktivní dialog s vedením organizace, případně se zřizovatelem a dalšími zainteresovanými stranami, a to v první řadě nad vizí, posláním a cíli dané organizace. To je nezbytný začátek pro nastavení celé evaluace. Jinými slovy, pokud organizace nezná své poslání, smysl a cíle a my nevíme, co se má

»

hodnotit, je těžké jakkoli evaluovat její činnost.“

Pro jednotlivé kulturní organizace to bude mj. také znamenat nalezení takových hodnotících kritérií, která jsou pro jejich činnost a zaměření relevantní a pravidelné posuzování podle nich je nediskriminuje v porovnávání s jinými, jinak zaměřenými organizacemi.

ZÁKLAD PRO DALŠÍ VEDENÍ

Starosta Litoměřic Ladislav Chlupáč od nové evaluační metodiky očekává zajištění efektivnějšího řízení kulturních organizací města s ohledem na maximální spokojenost konzumentů jejich služeb. Díky metodice by mělo být možné zjistit očekávání občanů a návštěvníků města a přizpůsobit jim kulturní program. Peníze do kultury tak budou investovány efektivněji, což pozitivně pocítí i sami občané.

„Primárním cílem není snižovat objem prostředků, které město dává do oblasti kultury. Jde nám o jejich co nejefektivnější využití,“ upřesňuje Ladislav Chlupáč.

Vlastní hodnocení kulturních organizací se samozřejmě neobejde bez „tvrdých dat“, jako je počet diváků, míra naplnění kapacity, procento soběstačnosti apod. Konkrétní cíle si však podle Terezy Raabové musí každá organizace nastavit

Audity udržitelného rozvoje měst

Plánování a evaluace v oblasti kultury jsou součástí širšího hodnocení udržitelného rozvoje, ke kterému jsou využívány tzv. audity udržitelného rozvoje měst. Ty hodnotí stav a rozvoj daného místa v 10 oblastech:

- veřejná správa a územní rozvoj,
- životní prostředí,
- udržitelná spotřeba a výroba,
- doprava a mobilita,
- zdraví,
- místní ekonomika,
- vzdělávání a výchova,
- kultura a volný čas,
- sociální prostředí,
- globální odpovědnost.

Dle sady návodných otázek a konkrétních indikátorů město zpracovává ve všech deseti oblastech sebehodnotící audit, který je následně posuzován skupinou expertů. Metodiku zaštiťuje pracovní skupina MA21 při RVUR. Metodika obsahově vzniká a je aplikována ve spolupráci Národní sítě Zdravých měst, Univerzity Karlovy, expertů pro jednotlivá témata a zapojených měst.

Aktuálně jsou zveřejněny audity zdravých měst Chrudim a Litoměřice (www.mistniagenda21.cz/audit-ur-porovnaní), v řadě dalších míst se průběžně zpracovávají jednotlivé oblasti.

individuálně. „Pro jedno divadlo může být úspěch vyprodání poloviny představení, pro jiné dosažení určité míry finanční soběstačnost,

pro jiné zase větší spolupráce se školami,“ uvádí příklad.

Budou-li kritéria a cíle dobře nastaveny, může být evaluace pravidelně opakována v dalších letech, a města tak získají nástroj, s nímž budou moci sledovat vývoj kulturních organizací v čase a také ho aktivně usměrňovat.

Vývoj metodiky pro evaluaci kulturních akcí je financován Národní sítí Zdravých měst za využití prostředků ESF (OP Zaměstnanost). Výsledky litoměřického pilotního projektu by měly být známy v polovině roku 2017. Poté bude nová metodika nabídnuta prostřednictvím Národní sítě Zdravých měst i dalším městům k využití. ●

Pavel Černý

Ilustrační foto: MěÚ Litoměřice

Nechte se inspirovat zajímavými projekty měst a obcí u nás i v zahraničí.

**Předplaťte si měsíčník PRO města a obce!
www.promestaaobce.eu/predplatne**